

ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦਿੱਤੀ: ਵਿਜੈ ਪ੍ਰਤਾਪ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 3 ਜੂਨ (ਚ.ਨ.ਸ): ਪਿੰਗਲਵਾੜਾ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਬਾਨੀ ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ 122ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਤਿੰਨ ਰੋਜ਼ਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅੱਜ ਪਿੰਗਲਵਾੜਾ ਦੇ ਵਿਚਕੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਗਈ। ਅੱਜ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ 'ਗੁਮਾਇ'

ਭਗਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾ

ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਗਿਆਣੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੇ ਸੱਚੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 122ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਡਿਕਰ ਅੱਜ ਸੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਖੜੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੀਨਾ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਡਾ. ਕੁੰਵਰ ਵਿਜੈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੂਰਨਾਦਿਕ ਜੀਵਨ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਸੋਧ ਦਿੱਤੀ। ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪਾਣੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਮਿਲਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਧਰਤੀ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਮਨੁੱਖਾਂ, ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ, ਪੌਦਿਆਂ, ਫੁਲਾਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਵਾਸਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਜਥੇ ਗਿਆਨੀ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ 1927 ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ

ਖੇਤ ਬਚਾਓ ਅਭਿਆਨ ਤਹਿਤ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 3 ਜੂਨ (ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ/ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ): ਅੱਜ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇਂਦਰ (ਕੇ.ਵੀ.ਕੇ.), ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡ ਸੰਘਾਂ ਵਾਲੀ ਤੇ ਖੁਦੀਆਂ ਸਰਵਰ ਵਿਖੇ ਖੇਤ ਬਚਾਓ ਅਭਿਆਨ ਤਹਿਤ ਸੰਤੁਲਿਤ ਉਦਫ਼ਾਰ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਸਿਗਲ ਯੂਜ਼ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਵਿਖੇ 'ਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਸਿਹਤ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੰਤੁਲਿਤ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਦਫ਼ਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਨਾਲ ਹੀ ਸਿਗਲ ਯੂਜ਼ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਖੋਲ੍ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਨ, ਮਿੱਟੀ

ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੇ.ਵੀ.ਕੇ. ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਪ੍ਰਿਥਵੀਰਾਜ ਤੇ ਗੋਸ਼ ਕਾਟਵਾ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੰਭਾਲ, ਪਲਾਸਟਿਕ ਮੁਕਤ ਮਾਹੌਲ ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਖੇਤੀ ਵਿਧੀਆਂ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਪ੍ਰੀਖਣ ਆਯੋਜਿਤ ਉਦਫ਼ਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਭਾਗ ਲਿਆ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸਰੀ 'ਚ 4 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ 31 ਫੀਸਦੀ ਵਧੇ ਅਪਰਾਧ! ਕਤਲ ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲੇ

ਸਰੀ, 3 ਜੂਨ (ਚ.ਨ.ਸ): ਕੋਨੋਡਾ ਦੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਰੀ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਸਾਲ 2026 ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰੀ ਪੁਲਿਸ ਸਰਵਿਸ (ਐਸ.ਪੀ.ਐੱਸ.) ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਵਿੱਚਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ 31 ਫੀਸਦੀ ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਸਬੰਧੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ 12 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਅੰਕੜੇ ਕਤਲ ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕਤਲ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 2 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ 8 ਹੋ ਗਈ, ਜੋ 300 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਥੇ ਹੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 17 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ 33 ਹੋ ਗਈਆਂ, ਮਤਲਬ 94 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਮਨੋਨਾ ਨੇ ਕਿ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੇ ਗੈਰ-ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੱਖਣੀ

ਏਸ਼ੀਆਈ ਭਾਈਚਾਰੇ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਲੁੱਟ-ਵਿਧਿਆ ਫਿਰੋਤੀ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ: ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਥਿਤ 'ਸਾਉਥ ਏਸ਼ੀਆਈ ਸੀਰੀਜ਼' ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਫਿਰੋਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਧਾ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 1,062 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ 1,314 ਹੋ ਗਈ। ਉਥੇ ਹੀ ਲੁੱਟ-ਖੋਹ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 30 ਫੀਸਦੀ ਵੱਧ ਕੇ 158 ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਜਿਨਸੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ 16 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਖੋਖਾਦੇਹੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਧੇ: ਡਿਜੀਟਲ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਧੱਕਾਦੇਹੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 59 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮਨੋਨਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਲਾਈਨ ਵਿੱਤੀ ਲੋਣ-ਦੋਣ ਵਧਣ ਦੇ ਮਨੋਨਾ-ਨਾਲ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਭਰੇ ਫ਼ੋਨ, ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵੀ ਤੇਜ਼ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਮਾਲ-ਦੁਆਈ ਮਹਿੰਗੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਭਾਅ ਹੋਰ ਵਧਣਗੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 3 ਜੂਨ (ਚ.ਨ.ਸ): ਰੋਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਕ੍ਰਿਸਿਲ ਨੇ ਅੱਜ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੈਟਰੋਲ ਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਦੀਆਂ ਵਧਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਚਾਰੇ 'ਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਾ ਨਵਾਂ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਚ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਾਗਤਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਬਾਂ 'ਤੇ ਪੈਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ 15 ਮਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਟਰੋਲ ਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ ਤਕਰੀਬਨ 7.5 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਲੀਟਰ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਤੇ ਜੇ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਉਚੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਣੀਆਂ ਰਹਿਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਵਾਧਾ ਨੇੜ ਭਵਿੱਖ 'ਚ 10 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਲੀਟਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਸਿਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਪੂਰੇ ਅਰਥਚਾਰੇ 'ਚ ਢੇਰਾ-ਢੇਰਾ ਲਾਗਤ 'ਚ ਵਾਧੇ ਰਾਹੀਂ ਦਿਸੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੋਵੇਂ ਵਧੇਗੀ।" ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਈਏਟ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ ਵਾਧੇ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਮਹਿੰਗਾਈ 'ਤੇ ਪਵੇਗਾ। ਈਏਟ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ 7.5 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਲੀਟਰ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਪੂਰਨ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰ ਤਕਰੀਬਨ 0.36 ਫੀਸਦ ਤੱਕ ਵੱਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਈਏਟ ਕੀਮਤਾਂ 10 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ

ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਕੁਸ਼ਤੀ ਕੋਚ ਮਨਦੀਪ ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰੈਪਲਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜੁਆਇੰਟ ਸਕੱਤਰ ਬਣੇ

ਮੁੱਲ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗੀ। ਵਣਜ ਤੇ ਉਦਯੋਗ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਰਥਿਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਪ੍ਰਵੀਨ ਮਹਿਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਅੰਤਰਿਕ ਵਪਾਰ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ 15 ਜੂਨ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਆਧਾਰ ਸਾਲ 2022-23 ਨਾਲ ਡਬਲਊਪੀਆਈ ਦੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਲੜੀ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਆਧਾਰ ਸਾਲ 2011-12 ਵਾਲੀ ਮੌਜੂਦਾ ਲੜੀ ਦੀ ਥਾਂ ਲਵੇਗੀ।

ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਉਹ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੇ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ, ਚੈਪੀਅਨਸ਼ਿਪ, ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਕੈਂਪਾਂ ਤੇ ਖੇਡ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੇ ਆਯੋਜਨ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਪਲਿੰਗ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਪ੍ਰਸਾਰ, ਖਿਡਾਰੀਆਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਗਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਅਧਿਕਾਰਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣਗੇ। ਇਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰੈਪਲਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਤੇ ਸੂਬੇ ਭਰ ਦੇ ਗ੍ਰੈਪਲਿੰਗ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਮੌਕੇ

ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਉਹ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੇ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ, ਚੈਪੀਅਨਸ਼ਿਪ, ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਕੈਂਪਾਂ ਤੇ ਖੇਡ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੇ ਆਯੋਜਨ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਪਲਿੰਗ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਪ੍ਰਸਾਰ, ਖਿਡਾਰੀਆਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਗਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਮਨਦੀਪ ਨੂੰ ਵਾਧਾ ਦਿੰਦਿਆ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਗ੍ਰੈਪਲਿੰਗ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਪ੍ਰਸਾਰ ਤੇ ਸੂਬੇ ਭਰ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਅਰਥਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਗੇ।

ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨੇੜੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਕਾਰਨ ਸੰਗਤ 'ਚ ਰੋਸ

ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ, 3 ਜੂਨ (ਚ.ਨ.ਸ): ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੌਜੀ ਸਾਹਿਬ, ਕੁਟੀਆ ਗੁਰੂਦੇਵ ਨਿਵਾਸ, ਮੁੱਖ ਸਵਰਗ ਆਸ਼ਰਮ ਤੇ ਡੇਰਾ ਕਲੋਨੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸੜਕ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਤੇ ਗੰਦਗੀ ਕਾਰਨ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਰੋਸ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਸਣੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸਰਕਾਰ ਥੱਕ ਮੁੱਲ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਉਤਪਾਦਨ, ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਉਤਪਾਦਕ ਮੁੱਲ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗੀ। ਵਣਜ ਤੇ ਉਦਯੋਗ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਰਥਿਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਪ੍ਰਵੀਨ ਮਹਿਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਅੰਤਰਿਕ ਵਪਾਰ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ 15 ਜੂਨ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਆਧਾਰ ਸਾਲ 2022-23 ਨਾਲ ਡਬਲਊਪੀਆਈ ਦੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਲੜੀ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਆਧਾਰ ਸਾਲ 2011-12 ਵਾਲੀ ਮੌਜੂਦਾ ਲੜੀ ਦੀ ਥਾਂ ਲਵੇਗੀ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਰਲਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਫੈਕਲਟੀ ਇੰਡਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 2026 ਸੁਝ-ਭਰਪੂਰ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਰੀ

ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, 3 ਜੂਨ (ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ): ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਰਲਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਫੈਕਲਟੀ ਇੰਡਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 2026 ਦੇ ਦੂਜੇ ਦਿਨ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਫੈਕਲਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਯੋਗਤਾ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਤੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਭਰਪੂਰ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦਿਨ ਦੀ

ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਭਾਸ਼ਾ ਫੈਕਲਟੀ ਦੇ ਡੀਨ, ਡਾ. ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ 'ਅਕਾਦਮਿਕ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਵਿਕਾਸ' 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੁਝਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੂਰਦਰਸ਼ੀ ਅਗਵਾਈ, ਨਿਰੰਤਰ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਵਿਕਾਸ, ਨੈਤਿਕ ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਭਿਆਸਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੂਪ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਨਵੀਨਤਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ-ਮੁਖੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ

ਜੀਵਨ ਭਰ ਸਿੱਖਣ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ। ਦੂਜੇ ਸੈਸ਼ਨ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਨਵੀਨ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਵਿਖੇ 'ਤੇ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਦਰਬਜ਼ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਤਣਾਅ ਮੁਕਤੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਲਚਕੀਲਾਪਣ ਬਣਾਉਣ, ਕੰਮ-ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਗਾਰਕ ਅਮਲਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਤੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਥਪੂਰਨ ਗੱਲਬਾਤ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬੀ.ਐੱਨ.ਐੱਲ.ਪੀ. ਸਕੂਲ, ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਹੱਥਲਿਖਤ ਮੁਹਾਰਤ: ਲਿਖਣ-ਗੁਨਰ ਦਾ ਵਾਧਾ ਵਿਖੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਸੈਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਫੋਰਮ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਮੀਟਿੰਗ

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, 3 ਜੂਨ (ਚ.ਨ.ਸ): ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਫੋਰਮ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਮੀਟਿੰਗ ਬਾਗਬਾਨ ਕੰਪਲੈਕਸ ਮੱਧ ਗੇਟ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਖੇ ਪਰਦੀਪ ਧਵਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਹੋਈ, ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਤਕਰੀਬਨ 60 ਵਾਰ ਖੂਨ ਦਾਨ ਕੀਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੰਮਧਾਨੀ ਡਾ. ਅਮਨ ਜੋਤੀ ਮਾਂਗਟ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਇਟ ਕਾਲਜ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਬਤੌਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲੈਕਚਰਾਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਫੋਰਮ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਾ. ਅਮਨ ਜੋਤੀ ਨੇ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ ਵੱਲੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਫੋਰਮ ਵੱਲੋਂ ਬਖ਼ਸ਼ੀ ਗਈ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਰੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਫੋਰਮ ਦੇ ਬਣੇ ਸਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਹਊਸ ਵੱਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਏਸ਼ੀਆ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਜੇਤੂ ਅਮਾਨਤ ਕੰਬੋਜ ਦਾ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਭਰਵਾਂ ਸਵਾਗਤ

ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ, 3 ਜੂਨ (ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ/ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ): ਪਿੰਡ ਆਲਮਸ਼ਾਹ ਲਈ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਹਾਜ਼ਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਾਨਤ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਵੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਉਪਲਬਧੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਟੀਮ ਪੂਜਾ ਲੂਥਰਾ ਵੱਲੋਂ ਅਮਾਨਤ ਕੰਬੋਜ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸਦੇ ਉਜਵਲੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਪੂਜਾ ਲੂਥਰਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹ

ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਤੇ ਪਿੰਡ ਆਲਮਸ਼ਾਹ ਲਈ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਹਾਜ਼ਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਾਨਤ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਵੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਉਪਲਬਧੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਟੀਮ ਪੂਜਾ ਲੂਥਰਾ ਵੱਲੋਂ ਅਮਾਨਤ ਕੰਬੋਜ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸਦੇ ਉਜਵਲੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਪੂਜਾ ਲੂਥਰਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹ

ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਗੌਰਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਖੇਡਾਂ, ਸਿੱਖਿਆ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀਆਂ ਉਪਲਬਧੀਆਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੌਸਲਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਉਹ ਹਰ ਮੰਜ਼ਿਲ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸੇਵਾ ਕੇਂਦਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਡੀਟੀਐਫ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰਨ ਹਮਾਇਤ

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, 3 ਜੂਨ (ਤਿਵਾਣੀ): ਸੇਵਾ ਕੇਂਦਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵੈਲਫੇਅਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ, ਠੇਕੇਦਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੇ ਸੇਵਾ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਐਮਕੈਟਿਕ ਟੀਚਰਜ਼ ਫੋਰਟ (ਡੀਟੀਐਫ) ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰਨ ਹਮਾਇਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਡੀਟੀਐਫ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਹਰਾਜ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਖੋਸਾ, ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਅਮਿਤ ਸ਼ਰਮਾ ਤੇ ਸੂਬਾ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੇਵਾ ਕੇਂਦਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਪਿਛਲੇ ਲਗਭਗ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਗੁਣੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਕੌਮ ਦਾ ਬੋਝ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੇ ਇਸ ਦੌਰ ਵਿੱਚ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰੀਬ ਤਨਖਾਹ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ

ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੇਵਾ ਕੇਂਦਰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਲ 2016 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਰੋੜਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਬਣਦਾ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਡੀਟੀਐਫ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੇਵਾ ਕੇਂਦਰ ਪ੍ਰੈਜੈਂਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧੀਨ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਦਾ ਪੈਸਾ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ
ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ
ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ

ਪਿੰਗਲਵਾੜਾ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ

ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ
122^{ਵੇਂ} ਜਨਮ ਦਿਵਸ
ਮੌਕੇ ਸਤਿਕਾਰ ਭੇਟ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਭਗਤ ਜੀ ਦੀਆਂ ਇਕ ਮਹਾਨ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਬੇਸਹਾਰਾ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਡਮੁੱਲੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੁਚਨਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ
ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਭੂ-ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੇ

ਦਰਮਿਆਨ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੀ ਉਮੀਦ

ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (RBI) ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ (2025-26) ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਨੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2026-27 ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਸਲ ਜੀਡੀਪੀ (GDP) ਵਿਕਾਸ ਦਰ 6.9 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਗੰਭੀਰ ਭੂ-ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤਣਾਅ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ 6.9% ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਇਹ ਸਾਡਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਚਾਰਾ ਅਜੇ ਵੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਰਥਚਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਉਤਸ਼ਾਹਜਨਕ ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਆਰਥੀਆਈ ਨੇ ਕੁਝ ਗੰਭੀਰ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵੱਲ ਵੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਵਧਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਚੇਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੇ ਵਿਘਨ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੂੰ ਹੋਰ ਭੜਕਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਖਪਤਕਾਰ ਮੁੱਲ ਸੂਚਕ ਅੰਕ (CPI) 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2026-27 ਵਿੱਚ ਵਧ ਕੇ 4.6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ (2025-26) ਵਿੱਚ 2.1 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀ। ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਾ ਇਹ ਉਫ਼ਾਲ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੀ ਜੇਬ 'ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਪਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਰੱਖਣਾ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪਹਿਲੂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2026-27 ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਜੀਡੀਪੀ ਦੇ 4.3 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ 4.4 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਰਥੀਆਈ ਦੀ ਆਪਣੀ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ 20.6% ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਧ ਕੇ 91.97 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਸੋਨੇ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਵਾਧਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਬੁਨਿਆਦ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਸੰਪਾਦਕੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਕੋਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਲਚਕੀਲਾਪਨ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਪਰ ਗਲੋਬਲ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਤਰੇ ਦੇ ਬੱਦਲ ਵੀ ਮੰਡਰਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਆਰਥੀਆਈ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ, ਬਲਕਿ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਕਾਰਨ ਵਧਣ ਵਾਲੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖ ਸਕਣ। ਅਗਲਾ ਸਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

-ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਰਦੀ

ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ 2027 ਗੇਮ ਚੇਂਜਰ ਸਾਲ ਹੋਵੇਗਾ

ਬਹੁਕੋਣੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਤ੍ਰਿਸ਼ੂਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ

ਉੱਪ ਲੇਖਕ ਤੇ ਮੀਡੀਆ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ

ਕੀ 2027 ਦਾ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਗੇਮ ਚੇਂਜਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿਆਸਾਈਆਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਜਾਣਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਵੇਖਾਂ ਜੋ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਵਾਦੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦਾ ਅੰਨ-ਭੰਡਾਰ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਪਲਵ ਦਾ ਗਵਾਹ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਤੂਫਾਨੀ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਪਲ-ਪਲ ਸਮੀਕਰਨ ਬਦਲਦੇ ਹਨ, ਆਇਆ ਰਾਮ ਗਿਆ ਰਾਮ ਵਾਲੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਆਮ ਹਨ ਅਤੇ ਡੋਰਿਆਂ, ਜਾਤੀਵਾਦ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

2022 ਵਿਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਆਪ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਫਰਵਰੀ 2027 ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਲੜਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੀ ਇਹ ਸਾਲ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਗੇਮ ਚੇਂਜਰ ਹੋਵੇਗਾ? ਕੀ ਅੱਜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਆਪਣਾ ਬੇਇਆ ਆਧਾਰ ਮੁੜ ਬਣਾ ਲਵੇਗਾ ਜਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸੱਤਾ ਵੱਲ ਵਧੇਗੀ? ਇਸ ਬਹੁ-ਕੋਣੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਭਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਫਿਰ ਵਿਭਾਜਨ ਅਤੇ ਅਸਥਿਰਤਾ ਵਧੇਗੀ?

ਅੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿੱਛੋਂਕਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿੱਛੋਂਕਾ

ਵਿੱਚ ਬਾਈਪੋਲਰ ਤੋਂ ਬਹੁ-ਪਾਰਟੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵੱਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸੱਤਾ ਤੱਕ ਰਾਜਨੀਤੀ ਬਾਈਪੋਲਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਬਨਾਮ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ 1997 ਤੋਂ 2017 ਤੱਕ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਨੇ ਲੰਬੀ ਸੱਤਾ ਰੱਖੀ, ਪਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਬਰਗਾੜੀ ਬਲਾਸਾਫੈਮੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਛਵੀ ਖਰਾਬ ਹੋਈ।

2017 ਵਿਚ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ 77 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਹਾਰ ਮਿਲੀ। 2022 ਵਿਚ ਆਪ ਨੇ ਇਸ ਬਾਈਪੋਲਰ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਤੋੜਦਿਆਂ 92 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ, ਭਵਿੱਖ ਮਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਸੀਟਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਦੋ ਸੀਟਾਂ ਹੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ।

2024 ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਨਵੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦਰਸਾਈਆਂ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਵੋਟ ਸ਼ੇਅਰ ਵਿਚ ਲੀਡ ਕੀਤੀ (ਲਗਭਗ 26.3%), ਆਪ ਨੇ ਵੀ ਲਗਭਗ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ (26%) ਵੋਟ ਸੀਟਾਂ ਘੱਟ ਮਿਲੀਆਂ। ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਵੋਟ ਸ਼ੇਅਰ ਵਧਿਆ ਪਰ ਸੀਟਾਂ ਨਾ ਮਿਲੀਆਂ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਇੱਕ ਸੀਟ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਨੇ ਚੌਥਾਂਸੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ। 2026 ਤੱਕ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ 50-58 ਸੀਟਾਂ, ਆਪ ਨੂੰ 33-35, ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ 14-15 ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ 9-12 ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਵੋਟ ਸ਼ੇਅਰ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਲਗਭਗ 30%, ਆਪ 25%, ਅਕਾਲੀ 18% ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ 14% ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਇੱਕਲਾ ਚੱਲ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ 2027 ਵਿਚ ਉਹ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਲੜੇਗੀ। ਫਾਰਮ

ਲਾਅ ਘਿਸਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟੁੱਟੇ ਗਠਜੋੜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਡਾਲਟ, ਓਬੀਸੀ, ਹਿੰਦੂ ਵਰਗਾਂ ਅਤੇ ਡੋਰਿਆਂ ਵਿਚ ਪੱਕਾ ਕੰਮ ਤੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਰਣਨੀਤੀ ਵਿਚ ਡੋਰਿਆਂ ਨਾਲ ਗਿੜੇ, ਆਗੂਆਂ ਦੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਇਨਫਲੂਐਂਸਰਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਹੁਣ 2026 ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਸਿਵਿਕ ਬਾਡੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦਿਖਾਈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਬੋਹਰ ਅਤੇ ਪਠਾਨਕੋਟ ਵਰਗੀਆਂ ਜਗ੍ਹਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕਾਬਜ਼ੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਉਸ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਪਰ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇੱਕਲੀ ਖੇਤਰ ਬਣਾਉਣਾ ਅਜੇ ਵੀ ਅੱਖਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਟੀਚਾ 15-20% ਵੋਟ ਸ਼ੇਅਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਕਿਰਮੀਕਰ ਬਣ ਸਕੇ ਜਾਂ ਗਠਜੋੜ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕੇ। ਪਰ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਅਜੇ ਵੀ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਡੋਰਿਆਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਉਸ ਦੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਮੁੜ ਉਭਰਨ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਲਗਾਤਾਰ ਹਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀਆਂ ਰੇਲੀਆਂ, ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਅਟਲ ਭੁਜਲ ਯੋਜਨਾ ਵਰਗੀਆਂ) ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਕੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨਾਲ ਮੁੜ ਜੁੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਜਾਟ ਸਿੱਖ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਅਜੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਪਰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਟੁੱਟ (ਜਿਵੇਂ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀ ਨਵੀਂ ਫੈਕਸ਼ਨ) ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਅਸਰ ਡੀਪ ਹੈ।

2026 ਵਿਚ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਤਾਕਤ ਦਿਖਾਈ ਪਰ ਸਿਵਿਕ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਸਫਲਤਾ ਹੀ ਮਿਲੀ। ਜੇ ਉਹ 15-20 ਸੀਟਾਂ

ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਗਠਜੋੜ ਵਿਚ ਕਿਰਮੀਕਰ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਚਰਚਾ ਉਸ ਲਈ ਖਤਰਾ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਥਕ ਵੋਟ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਉਧਰ ਆਪ ਸਰਕਾਰ ਗਰੰਟੀਆਂ ਬਨਾਮ ਵਿਵਾਦਾਧ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੁਕਤ ਬਿਜਲੀ, ਲਾਭਾਰਥੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਿਹਤ-ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਫੋਕਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਿਵਿਕ ਬਾਡੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ 950 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰਡਾਂ ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦਿਖਾਈ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ। ਪਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਸਮੱਸਿਆ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਉਸ ਲਈ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹਨ। ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਲਾਅ ਐਂਡ ਆਰਡਰ ਅਤੇ ਡਰੱਗ ਮਾਫੀਆ ਵਾਲੀ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਵੀ ਲੱਗ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ: ਅੰਦਰੂਨੀ ਏਕਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਵਿਚ ਲੀਡ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਬਦਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਡੋਰਿਆਂ, ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਉੱਚ ਕਮਾਂਡ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਸਾਝ ਤੋਂ ਫਲਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਏਕਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਤਾਂ 2027 ਵਿਚ ਵਾਪਸੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਉਸ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਰਗੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਿਣਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ: ਨਸ਼ੇ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਡੋਰਿਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਲਗਭਗ 8 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੌਜਵਾਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਨ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਰ ਉੱਚੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰ ਯੁਵ ਵਿਚ 18-19% ਤੱਕ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਹੈ - ਬੁਰਗਡੀ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਫਸਲਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਵਧੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਆਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਘੱਟ ਹੈ।

ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਡੋਰਿਆਂ ਦਾ

ਪ੍ਰਭਾਵ ਮਾਲਵਾ ਅਤੇ ਦੋਆਬਾ ਵਿਚ ਵੈਸਲਾਫ਼ੋਨ ਹਮ ਸਕਦਾ ਹੈ। 2026-27 ਵਿਚ ਆਇਆ ਰਾਮ ਗਿਆ ਰਾਮ ਵਾਲੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਧਾਂਤੀ ਸੀਨੀਓਰੀਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਲਾਭ-ਨੁਕਸਾਨ ਇਸ ਬਹੁ-ਕੋਣੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਲਾਭ ਦਿਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵਾਦ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਸੁਧਾਰ ਤੇ ਧਿਆਨ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਨੁਕਸਾਨ ਇਹ ਕਿ ਅਸਥਿਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਗਠਜੋੜੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨਾਲ ਵੈਸਲੋ ਕੁਕ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਭਾਜਨ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਥਿਰ, ਵਿਕਾਸ-ਪੱਖੀ ਅਤੇ ਏਕਤਾ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਲਈ 2027 ਗੇਮ ਚੇਂਜਰ ਤਾਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਵਧਾਵੇ ਅਤੇ ਖਾਸ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕਰੇ, ਪਰ ਇੱਕਲੀ ਬਹੁਮਤ ਅੱਖਾ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਆਪਣਾ ਆਧਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਲੋਥਾ ਸਰਹ ਹੈ। ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਖਿਚਤਾਨ, ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਉੱਚ ਕਮਾਂਡ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਸਾਝ ਤੋਂ ਫਲਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਏਕਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਤਾਂ 2027 ਵਿਚ ਵਾਪਸੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਦੀਨ ਦੁਖੀਆਂ ਦੇ ਰਹਿਬਰ: ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ

ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਐਮ.ਏ.

20ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਭਲੇ ਹਿੱਤ, ਮਹਾਨ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ, ਦੀਨ-ਦੁਖੀਆਂ ਦੇ ਰਹਿਬਰ, ਬੇਸਰਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਸੀਹਾ ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ 4 ਜੂਨ 1904 ਈ: ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਰਾਜੇਵਾਲ ਰੋਡ ਤੇ ਤਰਿਸ਼ੀਲ ਖੇਨਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਸਿੱਖ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਮਹਿਤਾਬ ਕੌਰ ਜੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਹੋਇਆ। ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਸੀ। ਘਰ 'ਚ ਗਰੀਬੀ ਕਰਕੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਹੀ ਛੱਡਣੀ ਪਈ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਮਾਤਾ ਨਾਲ ਲਾਹੌਰ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਡੇਰਾ ਸਾਹਿਬ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਬਿਨਾਂ ਤਨਖਾਹ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ। ਉਥੋਂ ਦੇ ਮਹੰਤ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਗਤ ਜੀ ਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰ ਨਾਲ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਕਹਿੰਦੇ, ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੇਮੀ! ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੇਮੀ!! ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਡੇਰਾ ਸਾਹਿਬ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਲੋਗਰ ਦੀ, ਜੋੜਿਆਂ ਦੀ, ਯਾਤਰੂਆਂ ਨੂੰ ਬਿਸਤਰ ਅਤੇ ਭਾਂਡੇ ਦੇਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸਾਲ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਚਪਨ ਦਾ ਨਾਂ 'ਰਾਮ ਜੀ ਦਾਸ' ਸੀ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਡੇਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕੀਤੀ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਲਾਚਾਰ ਤੇ ਲਾਵਾਰਸ ਰੋਗੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਮ ਜੀ ਦਾਸ ਤੋਂ 'ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ' ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਭਗਤ ਜੀ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਦੋਆਬਾ ਸਿੰਘ ਲਾਇਬਰੇਰੀ 'ਚ 'ਯੋਗ ਇਤੀਹਾਸ' ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿੱਚ ਬੇਕਾਰੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਿਆ। ਭਗਤ ਜੀ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਨਿਮਰਤਾ, ਸਹਿਨਸ਼ੀਲਤਾ, ਸਾਦਗੀ ਤੇ ਅਣਬੱਕ ਮਿਹਨਤ ਵਾਲਾ ਸੀ।

ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੁੱਢ ਸੰਨ 1934 ਈ: ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚੇ (ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ) ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਪੰਗ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਡੇਰਾ ਸਾਹਿਬ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਡਿਓਰੀ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਚੋਰੀ ਛੱਡ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਬੱਚਾ ਸ਼ਕਲ ਸੂਰਤ ਤੋਂ ਬੜਾ ਕਰੂਪ ਸੀ। 1947 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਈ ਤਾਂ ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਉਸ ਲੁਲੂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ 18 ਅਗਸਤ 1947 ਈ: ਨੂੰ ਮੁਲਾਜਮ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਸ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮਰਦ, ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ, ਬੱਚੇ ਸਨ। ਅਧਾਦਸਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਕੱਪੜੇ ਧੋਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਹਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਦੋਵੇਂ ਵੇਲੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੁਸ਼ਾਦੇ ਮੰਗ ਕੇ ਲਿਆਉਂਦੇ ਸਨ ਤੇ ਸਭ ਨੂੰ ਵਰਤਾਉਂਦੇ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਬੁਰਕੀਆਂ ਵੀ ਪਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਕੱਲੇ ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ।

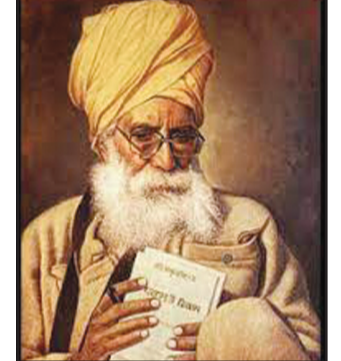
1949 ਤੋਂ 1958 ਈ: ਤੱਕ ਡੱਟਪਾਥਾਂ, ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਛਾਂਵੇਂ, ਕਦੇ ਖਾਲਸਾ ਤੇ ਕਾਲਜ ਕੋਲ, ਕਦੇ ਕੋਲਵੇਂ ਸਟੇਸ਼ਨ ਕੋਲ, ਕਦੇ ਚੀਫ਼ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਕੋਲ ਝੱਪੜੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਪੀੜ੍ਹਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਉਹਨਾਂ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੀ। 1958 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਤਰਿਸ਼ੀਲਪੁਰਾ ਜੀ. ਟੀ. ਰੋਡ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਖ਼ਾਂ ਮੁੱਲ ਖ਼ਰੀਦ ਕੇ ਭਗਤ ਜੀ ਨੇ ਪਿੰਡਲਵਾੜੇ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ। ਜਿੱਥੇ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਲਾਚਾਰ ਰੋਗੀਆਂ, ਲੁਲੂ-ਲੱਗੜੀਆਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਇਹ ਆਸ਼ਰਮ ਜੋ ਕੁਝ ਇੱਕ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚੇ (ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ) ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਪੰਗ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਡੇਰਾ ਸਾਹਿਬ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਡਿਓਰੀ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਚੋਰੀ ਛੱਡ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਬੱਚਾ ਸ਼ਕਲ ਸੂਰਤ ਤੋਂ ਬੜਾ ਕਰੂਪ ਸੀ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਨੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਭਗਤ ਜੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਕੇ ਆਖਿਆ, "ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ! ਤੂੰ ਹੀ ਅੱਜ ਤੋਂ ਇਸ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਕਰ"। ਭਗਤ ਜੀ ਲਈ ਇਹ ਬੱਚਾ ਪਿਆਰ ਦਾ ਸੋਮਾ ਹੋ ਨਿੱਬੜਿਆ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਹੋ ਗਿਆ। ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ 14 ਸਾਲ ਤੱਕ ਇਸ ਲਾਚਾਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਮੱਢਿਆਂ 'ਤੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਫਿਰਦੇ ਰਹੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਪੱਕੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

1947 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਈ ਤਾਂ ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਉਸ ਲੁਲੂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ 18 ਅਗਸਤ 1947 ਈ: ਨੂੰ ਮੁਲਾਜਮ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਸ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮਰਦ, ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ, ਬੱਚੇ ਸਨ। ਅਧਾਦਸਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਕੱਪੜੇ ਧੋਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਹਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਦੋਵੇਂ ਵੇਲੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੁਸ਼ਾਦੇ ਮੰਗ ਕੇ ਲਿਆਉਂਦੇ ਸਨ ਤੇ ਸਭ ਨੂੰ ਵਰਤਾਉਂਦੇ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਬੁਰਕੀਆਂ ਵੀ ਪਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਕੱਲੇ ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ।

1949 ਤੋਂ 1958 ਈ: ਤੱਕ ਡੱਟਪਾਥਾਂ, ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਛਾਂਵੇਂ, ਕਦੇ ਖਾਲਸਾ ਤੇ ਕਾਲਜ ਕੋਲ, ਕਦੇ ਕੋਲਵੇਂ ਸਟੇਸ਼ਨ ਕੋਲ, ਕਦੇ ਚੀਫ਼ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਕੋਲ ਝੱਪੜੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਪੀੜ੍ਹਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਉਹਨਾਂ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੀ। 1958 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਤਰਿਸ਼ੀਲਪੁਰਾ ਜੀ. ਟੀ. ਰੋਡ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਖ਼ਾਂ ਮੁੱਲ ਖ਼ਰੀਦ ਕੇ ਭਗਤ ਜੀ ਨੇ ਪਿੰਡਲਵਾੜੇ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ। ਜਿੱਥੇ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਲਾਚਾਰ ਰੋਗੀਆਂ, ਲੁਲੂ-ਲੱਗੜੀਆਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਇਹ ਆਸ਼ਰਮ ਜੋ ਕੁਝ ਇੱਕ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚੇ (ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ) ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਪੰਗ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਡੇਰਾ ਸਾਹਿਬ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਡਿਓਰੀ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਚੋਰੀ ਛੱਡ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਬੱਚਾ ਸ਼ਕਲ ਸੂਰਤ ਤੋਂ ਬੜਾ ਕਰੂਪ ਸੀ।

ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ, ਜਲ ਸਾਧਨਾਂ, ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖਤਰਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਨੇਕਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਟ੍ਰੈਕਟ, ਫਲਡਰ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਛਾਪ ਕੇ ਵੇਡੇ। ਅੱਜ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਾਹਰ ਘੱਟਾ ਘਰ ਚੌਕ ਤੋਂ ਸਰਾਂ (ਰਿਹਾਇਸ਼) ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ

ਸ਼ਰਯਾਲੂ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਟ੍ਰੈਕਟ, ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ, ਪੋਸਟਰ, ਫਲਡਰ ਮੁਫਤ ਵੇਡ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਕੀ ਨਗਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਪਿੰਡਲਵਾੜਾ ਬੰਸ ਸੈਣੀ ਦੇ ਨਜਦੀਕ ਵੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਦੀ ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਭਗਤ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਆਈਆਂ ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਰਹੇ।

ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਆਦਰਸ਼ ਸਕੂਲ ਮਾਨਾਂਵਾਲਾ, ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਆਦਰਸ਼ ਸਕੂਲ ਬੁੱਟਰ ਕਲਾਂ ਕਾਦੀਆਂ, ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਸਕੂਲ ਆਡ ਸਪੈਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਗੁੰਗੇ-ਬੇਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸਕੂਲ ਮਾਨਾਂਵਾਲਾ, ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਕਿੱਤਾ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਮਾਨਾਂਵਾਲਾ ਆਦਿ ਵਨ ਮੁਫਤ ਸਕੂਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ।

ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨ

ਘਾਲਨਾਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਪਿੰਡਲਵਾੜਾ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ-ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕੁਝ ਵੀਡੀਓ ਡਿਸਕਾਂ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਬਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਡਿਸਕ 'ਇਹ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ

ਸਮਾਜ-ਸੇਵੀ ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਨੀ ਪਿੰਡਲਵਾੜਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ 122ਵਾਂ ਜਨਮ-ਦਿਹਾਤਾ ਡਾ: ਇਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਜੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 2, 3 ਅਤੇ 4 ਜੂਨ ਦਿਨ ਮੰਗਲਵਾਰ, ਬੁੱਧਵਾਰ ਅਤੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਬੜੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 2 ਜੂਨ ਦਿਨ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ-ਦਿਨ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਪਿੰਡਲਵਾੜਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਤੋਂ 2 ਵਜੇ ਤੱਕ ਸ਼੍ਰੀਮੀਨਾਰ 'ਗੁਲਾਬਿ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਫੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੁਰਦਰ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾ: ਸਵਾਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰ: ਜਸਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰ: ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮਾਠਕ, ਡਾ: ਇਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਲੀਆਂ, ਸ੍ਰ: ਹਮੀਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਵਿਦਵਾਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਚੱਲਾਉਣ ਕਰਨਗੇ। 3 ਜੂਨ ਦਿਨ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡਲਵਾੜੇ ਦੇ ਮਹੀਲਾ ਅਤੇ ਪੁਰਸ਼ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਡਾ: ਇਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਿੱਭਰ ਹੋਣਗੇ। 4 ਜੂਨ ਦਿਨ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਪਿੰਡਲਵਾੜਾ ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਠ ਉਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਹਿਜ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਦੋਂ ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਪਿੰਡਲਵਾੜਾ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਗਲ-ਭਿੰਨਾ ਮਹਿਨਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਸੰਸਥਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਸ਼੍ਰੀ ਦਵਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਹਿੰਦੀ ਨੂੰ ਸੱਚ-ਖੱਡ ਪਿਆਨਾ ਕਰਨ ਉਦੋਂ 4 ਅਕਤੂਬਰ 1995 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਡਾ: ਇਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਖੀ ਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਸੇਵਾ ਦੇ ਪੁੰਜ, ਨਿਆਸਰਿਆਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ 5 ਅਗਸਤ 1992 ਈ: ਨੂੰ 88 ਸਾਲ ਦੀ ਉ

